

Jaarverslag 2015

De VGGZ is een door de Vlaamse Gemeenschap erkende voorziening, gespecialiseerd in ambulante geestelijke gezondheidszorg. Zowel kinderen, jongeren als volwassenen (en hun omgeving) kunnen er terecht met psychische en/of psychiatrische problemen. Bovendien is er een specifieke werking voor de forensische doelgroep (team forte), voor verslavingsproblematiek (team verslavingszorg) en voor mensen met epilepsie (epilepsiewerking).

Trends

In 2015...

- waren er 3749 actieve zorgperiodes. Dit betekent dat hulpverleners binnen 3749 behandelingen diverse activiteiten uitvoerden, gericht op intake, diagnosestelling, behandeling en/of begeleiding;
- waren er bovenop deze activiteiten ook heel wat contacten met betrokkenen (ouders, partners, kinderen...);
- was de cliënt bij 16 % van de actieve zorgperiodes minderjarig;
- was de cliënt bij 9 % van de actieve zorgperiodes ouder dan 60;
- kaderden 47 % van de actieve zorgperiodes binnen verslavingszorg (in totaal 1780 zorgperiodes);
- kaderden 11 % van de actieve zorgperiodes binnen de forensische werking (in het totaal 417 zorgperiodes);
- werden er 69 contactformulieren ingevuld via de website (in 2014 waren dat er 40). 45 ervan betroffen effectief een aanmelding.

Wachttijd van aanmelding tot start behandeling

De wachttijd is een permanent aandachtspunt, dat nauwlettend wordt opgevolgd. Tot 2013 liep de wachttijd langzaam op. Door onder meer de hantering van het CAPA methodiek in de kinder- en jongerenteams, de keuze voor wachttijden i.p.v. wachtlijsten in het volwassenenteam Hasselt en de inzet op online methodieken binnen de verslavingszorg werd deze stijgende lijn doorbroken. De wachttijd is en blijft een uitdaging voor de hele sector. VGGZ streeft ernaar om deze zo beperkt mogelijk te houden.

Nieuw

Kinderen en jongeren

Evolutie in de samenwerking met partners

De VGGZ maakt deel uit van het Limburgs zorgnetwerk GGZ kinderen en jongeren en werkte mee aan de uitwerking van de programma's 'crisiszorg', 'langdurige zorg' en 'intersectoraal consult en liaison'. Vanuit de eerste twee programma's zullen er in 2016 mobiele teams starten: een mobiel crisisteam en een mobiel team assertieve hulpverlening. De medewerkers zullen gehuisvest worden in verschillende antenepunten, waaronder de VGGZ vestiging in Hasselt. Dit zal de samenwerking ten goede komen en zo kan de ambulante zorg beter afgestemd worden op de noden van kinderen en jongeren met een psychisch probleem en hun context. Dokter Pieter Cuypers, psychiater van het kinder- en jongerenteam VGGZ Hasselt, werd aangesteld als verantwoordelijke (beleids)arts binnen het Limburgs zorgnetwerk GGZ kinderen en jongeren.

Psychomotorische gezinstherapie

In 2015 startte het kinder- en jongerenteam met psychomotorische gezinstherapie is een behandelvorm waarbij bewegingsactiviteiten als middel gebruikt worden om interactiepatronen binnen de gezinnen zichtbaar en voelbaar te maken. Deze behandelvorm laat gezinnen toe om een nieuwe manier van omgaan met elkaar te ervaren (van de 'praatwereld' naar de 'doe-wereld'). De sessies worden samen begeleid door een gezinstherapeut en een psychomotorisch therapeut. Omdat psychomotorische gezinstherapie een volledig nieuw gegeven is in de VGGZ, volgden de gezinstherapeut en de psychomotorische therapeut in de loop van 2015 een driedaagse ervaringsgerichte vorming 'psychomotorische therapie en systeemtherapie: samen werken met gezinnen'.

Volwassenen

Herstelgerichte zorg

Binnen de volwassenenwerkingen van Hasselt en Tongeren zijn er in 2015 een aantal educatieve activiteiten geweest rond het thema herstelgerichte zorg. Zowel op de teamdag van het volwassenenteam als op de personeelsdag voor de gehele organisatie kwam dit thema uitvoerig aan bod. Verder namen ook enkele medewerkers van het volwassenenteam deel aan het netwerk-event 'Herstel, wie zit er aan het stuur' van Noolim.

Forensische zorg

Drugsvrije afdeling in de gevangenis van Hasselt

In de gevangenis van Hasselt werd in 2015 een drugsvrije afdeling (DVA) opgericht. De bedoeling is dat deze afdeling en het regime meer kunnen inzetten op het aanbieden van hulpverlening. Gedetineerden die er voor kiezen om clean te blijven of die niet in aanraking willen komen met drugs krijgen op deze manier meer kansen om dit waar te maken. Dit initiatief is ontstaan vanuit een samenwerking tussen verschillende diensten: justitie, beleidscoördinator hulp- en dienstverlening, CAD Limburg, Katarsis, CAP, CAW Limburg en VGGZ. Ook het team forte draagt hier haar steentje bij door mee te werken aan de uitbouw van de werking en door de inzet van een psychologe die wekelijks een bijkomend hulpverleningsaanbod voorziet op de afdeling.

Verslavingszorg

Herstelgerichte verslavingszorg

Op initiatief van het agentschap Welzijn en Gezondheid en het kabinet van minister Vandeurzen werd er meegewerkt aan een visietekst rond herstelgerichte verslavingszorg. Intern werd nagedacht hoe de opgebouwde expertise of specialistische zorg meer expliciet gemaakt kan worden. Op organisatieniveau werd dit vertaald naar meer gerichte aandacht voor kwaliteit en gepaste zorgtrajecten. Vanuit de filosofie van de vermaatschappelijking van de zorg wordt er op het gebied van cliëntparticipatie gewerkt met de levensverhalen van vrijwilligers binnen het preventiewerk en wordt er binnen de hulpverlening beroep gedaan op de specifieke expertise van ervaringsdeskundigen.

Cliëntpopulatie verslavingszorg

Binnen de hulpverlening blijft het stijgend problematisch gebruik van alcohol zich doorzetten (37,6% van de hulpvragers). Het gebruik van cocaïne verdubbelde in twee jaar. Ook de nieuwe aanmeldingen inzake de gedragsverslavingen gokken en gamen nemen toe. Binnen de categoriale verslavingszorg is de rechtstreekse toegankelijkheid groot (38,2%). Meer dan één vijfde wordt verwezen vanuit een justitieel statuut. De laatste jaren stijgt de vereenzaming en wordt de sociale isolatie groter. Bijna een kwart van de cliëntpopulatie woont alleen. In 2015 werden minstens 285 nevencliënten (partners, ouders, kinderen) begeleid, ondersteund in hun zorg voor een verslaafd gezinslid en in hun eigen recht op zorg.

Groepsaanbod

In 2015 kende het groepsaanbod 'Dit ben ik' (14-17 jaar), gericht op het versterken van het zelfbeeld bij **jongeren**, en 'Emotieregulatie' (8-12 jaar) gericht op het constructief leren omgaan met gevoelens en het versterken van sociale vaardigheden, een succesvol vervolg. Beide groepen zullen opnieuw starten in 2016. Verder was er in 2015 ook een groepsaanbod 'Toverbos' (7-10 jaar) om via spel sociale vaardigheden bij jonge **kinderen** te ontwikkelen.

Om de wachttijd tussen de intake en de start van de behandeling te beperken werd de groepsmodule 'Eerste hulp bij **alcohol**' ontwikkeld in 2014. Dit psycho-educatief aanbod werd verdergezet in 2015 en rechtstreeks toegankelijk gemaakt (d.w.z. zonder intake). De reeds langlopende oudergroep werd in 2015 in samenwerking met de deelnemers geheroriënteerd naar een **semi-autonome zelfhulpgroep**. Door de deelnemers de regie in handen te geven wordt een concrete invulling van de herstelvisie beoogd.

In 2015 is er in samenwerking met het Hulpverlening Seksueel Delinquenten (HSD) team van CAW Limburg een groepsaanbod gestart voor **plegers van seksueel grensoverschrijdend gedrag**. Dit groepsaanbod is complementair aan een individuele begeleiding en zet in op een aantal specifieke thema's waarbij de groepswerking een duidelijke meerwaarde heeft ten aanzien van een individuele begeleiding.

Vorming The Human Link

In samenwerking met de CAD Limburg werden er twee interne vormingsdagen georganiseerd op 19 en 26 november 2015 met middelen van ICOBA (Iedereen COmpetent in het Beheersen van Agressie). The Human Link (preventieve aanpak van psychisch welzijn) voorzorg voor alle medewerkers een vorming rond preventie, interventies en nazorg bij secundaire traumatisering, schokkende gebeurtenissen en burn-out.

Opmaak beleid rond agressie

Samen met de CAD Limburg werd er een nieuw intern agressiebeleid opgemaakt. Dit beleid omvat richtlijnen rond preventie, interventie en nazorg in het kader van agressie. We voorzien acties op niveau van de organisatie, het team en de individuele medewerker.

Cijfers KOPP/KOAP

Binnen de VGGZ is er een werkgroep actief rond het thema KOPP / KOAP (kinderen van ouders met psychische problemen / alcoholproblemen) in samenwerking met de CAD Limburg. Vanuit deze werkgroep wordt aandacht gevraagd voor de impact van de problematiek van de ouders op hun kinderen. De werkgroep biedt ook ondersteuning aan medewerkers om hier in hun begeleiding rond te werken. Bij 52 % van alle zorgperiodes die actief waren in 2015 werd KOPP of KOAP geregistreerd.

Telefonische screening

In november 2014 gingen de volwassenenteams van start met telefonische screening. Dit werd positief geëvalueerd en in 2015 ook opgestart bij de kinder-en jongerenteams. Sinds de start van de telefonische screenings kunnen een aantal cliënten al worden doorverwijzen naar gepaste zorg zonder dat er een intakegesprek nodig is. Er is eveneens minder no-show op het moment van de intakeafpraak. De telefonische screening blijkt een zeer waardevol instrument als inschatting voor de problematiek van de cliënt en het hierbij idealiter aansluitende zorgtraject. Het vergt echter wel een grote tijdsinvestering die waakzaam dient opgevolgd te worden.

1226 preventie-activiteiten

In 2015 realiseerde de preventiemedewerkers VGGZ / CAD Limburg 1226 activiteiten in 44 Limburgse steden en gemeentes. Het preventieteam hoopt in de toekomst beroep te kunnen blijven doen op de samenwerking met alle lokale besturen in een solidaire ondersteuning van een lokaal alcohol-en drugbeleid. Twee op drie activiteiten zijn gericht op intermediaire doelgroepen en dit in diverse maatschappelijke sectoren. Onderwijs, welzijn, gezondheid en projecten ten behoeve van lokale overheden krijgen veel aandacht. De intersectorale werking neemt toe van jaar tot jaar. Bijzondere aandacht ging naar communicatie via sociale media. Met de sensibiliseringsacties ter preventie van cocaïnegebruik via facebook werden telkens meer dan 20.000 Limburgers die beantwoorden aan het geselecteerd profiel bereikt.

VGGZ hoofdzetel Hasselt

Pater Valentinuslaan 32
3500 Hasselt
011 / 22 30 10
hasselt@vggz.be
www.vggz.be

VGGZ locatie Tongeren

Henisstraat 17
3700 Tongeren
012 / 23 44 91
tongeren@vggz.be
www.vggz.be

Team verslavingszorg VGGZ/CAD

Salvatorstraat 25
3500 Hasselt
011 / 27 42 98
info@cadlimburg.be
www.cadlimburg.be

